

วิชา หุ่นส่วน-บริษัท

การบรรยายภาคคำ ครั้งที่ ๑๔

วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

ดร.พรภัทร์ ตันติกุลานันท์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา

หุ้นส่วน บรรยาย ๘ ครั้ง บริษัท บรรยาย ๘ ครั้ง

๑. ครั้งที่ ๑ และ ๒ วันศุกร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ เวลา ๑๘.๐๐ ถึง ๑๙.๕๐ น.
๒. ครั้งที่ ๓, ๔ และ ๕ วันศุกร์ที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ เวลา ๑๗.๐๐ ถึง ๑๙.๕๐ น.
๓. ครั้งที่ ๖ และ ๗ วันศุกร์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๘.๐๐ ถึง ๑๙.๕๐ น.
๔. ครั้งที่ ๘ และ ๙ วันศุกร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๗.๐๐ ถึง ๑๘.๕๐ น.
๕. ครั้งที่ ๑๐ และ ๑๑ วันศุกร์ที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๗.๐๐ ถึง ๑๘.๕๐ น.
๖. ครั้งที่ ๑๒ และ ๑๓ วันศุกร์ที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๗.๐๐ ถึง ๑๘.๕๐ น.
๗. ครั้งที่ ๑๔ วันศุกร์ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๘.๐๐ ถึง ๑๘.๕๐ น.
๘. ครั้งที่ ๑๕ และ ๑๖ วันศุกร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๗.๐๐ ถึง ๑๘.๕๐ น.

บริษัทจำกัด

หัวข้อที่ ๑ ลักษณะของบริษัทจำกัด

หัวข้อที่ ๒ การจัดตั้งบริษัทจำกัด

หัวข้อที่ ๓ ทูนของบริษัท (หุ้น) และผู้ถือหุ้น

หัวข้อที่ ๔ การจัดการงานของบริษัท

หัวข้อที่ ๕ เงินปันผลและเงินทุนสำรอง

หัวข้อที่ ๖ การเพิ่มทุนและลดทุน

หัวข้อที่ ๔ การจัดการงานของบริษัท

๔.๑ การบริหารงานของบริษัท

๔.๒ การควบคุมการบริหารงานของบริษัทโดยที่ประชุมใหญ่

๔.๒ การควบคุมการบริหารงานของบริษัทโดยที่ประชุมใหญ่

๔.๒.๑ ประเภทของการประชุมใหญ่

๔.๒.๒ หลักเกณฑ์การประชุม

๔.๒.๓ มติธรรมดาและมติพิเศษ

๔.๒.๔ การเพิกถอนมติ

๔.๒.๑ ประเภทของการประชุมใหญ่

มาตรา ๑๑๗๑ ให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นทั่วไปเป็นประชุมใหญ่ภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนบริษัท และต่อนั้นก็ให้มีการประชุมเช่นนี้ครั้งหนึ่งเป็นอย่างน้อยทุกระยะเวลาสิบสองเดือน

การประชุมเช่นนี้ เรียกว่าประชุมสามัญ

การประชุมใหญ่คราวอื่นบรรดามีนอกจากนี้ เรียกว่าประชุมวิสามัญ

มาตรา ๑๑๗๒ กรรมการจะเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้แต่จะเห็นสมควร

ถ้าบริษัทขาดทุนลงถึงกึ่งจำนวนต้นทุน กรรมการต้องเรียกประชุมวิสามัญทันทีเพื่อแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบการที่ขาดทุนนั้น

มาตรา ๑๑๗๓ การประชุมวิสามัญจะต้องนัดเรียกให้มีขึ้นในเมื่อผู้ถือหุ้นมีจำนวนหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าแห่งจำนวนหุ้นของบริษัทได้เข้าชื่อกันทำหนังสือร้องขอให้เรียกประชุมเช่นนั้น ในหนังสือร้องขอนั้นต้องระบุว่าประสงค์ให้เรียกประชุมเพื่อการใด

มาตรา ๑๑๗๔ เมื่อผู้ถือหุ้นยื่นคำร้องขอให้เรียกประชุมวิสามัญดังได้กล่าวมาในมาตราก่อนนี้แล้ว ให้กรรมการเรียกประชุมโดยพลัน

ถ้าและกรรมการมิได้เรียกประชุมภายในสามสิบวันนับแต่วันยื่นคำร้องไซ้ ผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งเป็นผู้ร้อง หรือผู้ถือหุ้นคนอื่น ๆ รวมกันได้จำนวนดังบังคับไว้จะเรียกประชุมเองก็ได้

การประชุมใหญ่สามัญ เช่น รับรองงบการเงิน ตั้งกรรมการ ค่าตอบแทน กรรมการ

-ครั้งแรก ภายใน ๖ เดือนนับแต่จดทะเบียนจัดตั้ง

-ครั้งต่อไป อย่างน้อยทุก ๑๒ เดือน

การประชุมใหญ่วิสามัญ สำหรับเรื่องที่ถูกกฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องเสนอผู้ถือหุ้นประจำปี หรือกรณีเร่งด่วน

ฎีกาที่ ๑๒๕๓/๒๕๓๗ การประชุมวิสามัญเป็นการประชุมใหญ่ครั้งอื่น นอกจากการประชุมสามัญตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๗๑ ซึ่งการประชุมวิสามัญโดยปกติจะเป็นเรื่องรีบด่วนสำคัญที่ต้องให้ที่ประชุมใหญ่วินิจฉัย ไม่อาจรอจนกว่าจะมีการประชุมสามัญได้ และผู้ถือหุ้น อาจต้องออกเสียงลงมติ

(๑) กรรมการเพียงคนเดียวเรียกประชุมสามัญผู้ถือหุ้นได้

ฎีกาที่ ๔๘๓๑/๒๕๖๑ การประชุมสามัญผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นการประชุมใหญ่ นั้น ตามมาตรา ๑๑๗๑ บัญญัติไว้เพียงว่าให้มีการประชุมดังกล่าวครั้งแรก ภายใน ๖ เดือน นับแต่วันจดทะเบียนบริษัทและครั้งต่อ ๆ ไป อย่างน้อย ๑ ครั้ง ทุก ๑๒ เดือน โดยมีได้มีบทบังคับให้ต้องเรียกประชุมคณะกรรมการ บริษัทเพื่อพิจารณาและลงมติกันเสียก่อนว่าจะให้เรียกประชุมผู้ถือหุ้น หรือไม่ ดังนั้นการที่ อ. กรรมการบริษัทจำเลยออกหนังสือเชิญประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของจำเลยจึงไม่เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ไม่มีเหตุต้องเพิกถอน

(๒) กรณีประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ๑) คณะกรรมการเป็นผู้มีสิทธิเรียกประชุม หรือ ๒) ผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนหุ้น ร้องขอให้กรรมการ เรียกประชุม

-คณะกรรมการเรียกประชุม ต้องไม่ใช่กรรมการคนใดคนหนึ่ง

ฎีกาที่ ๑๐๔๐/๒๕๖๑ คำว่า กรรมการ ตามมาตรา ๑๑๗๒ วรรคหนึ่ง หมายถึงคณะกรรมการ มิได้หมายถึง กรรมการคนหนึ่งคนใดหรือหลายคน การที่จะเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ กรรมการคนหนึ่งคนใดชอบที่จะนัดเรียกประชุมกรรมการเพื่อพิจารณากันเสียก่อนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๖๒ มติของคณะกรรมการจะต้องถือเอาเสียงข้างมากเป็นใหญ่ตามที่บัญญัติใน มาตรา ๑๑๖๑ การที่ผู้คัดค้านทั้งสองซึ่งเป็นกรรมการเรียกประชุมใหญ่โดย มิได้กระทำตามขั้นตอนดังกล่าว การนัดเรียกประชุมใหญ่ตลอดจนการ ประชุมและการลงมติจึงเป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ.

-เหตุที่คณะกรรมการเรียกประชุม ได้แก่ เมื่อเห็นสมควร หรือเมื่อบริษัท
ขาดทุนลงถึงกึ่งจำนวนหุ้น

-ส่วนกรณีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนหุ้น ทำหนังสือร้องขอให้
กรรมการเรียกประชุม ไม่ต้องดูจำนวนคน หากไม่เรียกประชุมภายใน ๓๐
วัน นับแต่วันยื่นคำร้อง ผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ เรียกประชุมเองได้

๔.๒.๒ หลักเกณฑ์การประชุม

(๑) การเรียกประชุม

มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไป
ยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า
เจ็ดวัน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาใน
หนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งครั้งหรือในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า
เจ็ดวันด้วย หากเป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้กระทำ
การดังกล่าว ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน

คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่นั้น ให้ระบุสถานที่ วัน เวลา **และสภาพ**
แห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากัน และในกรณีที่เป็นคำบอกกล่าวเรียก
ประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้ระบุข้อความที่จะนำเสนอให้ลงมติด้วย

-ให้บอกกล่าวโดยส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ ระยะเวลาคือ ส่งก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๗ วัน ไม่ใช่ไปถึงไม่น้อยกว่า ๗ วัน แม้อยู่ต่างประเทศ (ฎีกาที่ ๘๕๙๒/๒๕๕๙)

-ถ้ามีหุ้นชนิดใบหุ้นออกแก่ผู้ถือ ต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องถิ่นอย่างน้อยหนึ่งครั้งหรือในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๗ วัน

-สภาพแห่งกิจการที่ต้องระบุดู คือ วาระการประชุมต่างๆ เช่น พิจารณางบการเงินประจำปี กรณี “วาระอื่นๆ” จะนำมาใช้ปลดกรรมการไม่ได้ หรือแต่งตั้งกรรมการไม่ได้ (ฎีกาที่ ๙๑๒๗/๒๕๕๙, ๓๔๑๓/๒๕๖๐)

ฎีกาที่ ๙๑๒๗/๒๕๕๙ การที่ที่ประชุมมีมติด้วยเสียงข้างมากอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงวาระการประชุมวาระที่ ๓ จากเดิมที่ว่า "พิจารณาการแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระและกำหนดอำนาจกรรมการ" เป็นว่า "พิจารณาแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระ และแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติม และกำหนดอำนาจกรรมการ" ซึ่งวาระการประชุมที่เปลี่ยนแปลงใหม่เหมือนกับวาระการประชุมเดิมเฉพาะในส่วนที่ว่า "พิจารณาแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระและกำหนดอำนาจกรรมการ" ส่วนวาระที่เปลี่ยนแปลงใหม่ที่ไม่ตรงกับวาระการประชุมวาระที่ ๓ เดิม คือ แต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติม ซึ่งการประชุมที่เพิ่มเติมเป็นวาระการประชุมที่กำหนดเร่งด่วนกะทันหัน มิได้เป็นวาระที่กำหนดไว้ในสำเนาหนังสือเชิญประชุมสามัญผู้ถือหุ้น จึงเป็นวาระการประชุมที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ

มาตรา ๑๑๗๕ วรรคสอง ที่ว่า คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่นั้น ให้ระบุ
สถานที่ วัน เวลาและสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากัน เมื่อมีการ
ประชุมตามวาระนั้นและมีมติแต่งตั้งกรรมการใหม่ จึงเป็นมติของที่ประชุม
ใหญ่ที่เกิดจากการประชุมใหญ่ที่ได้มีการนัดเรียกประชุมฝ่าฝืนบทบัญญัติ
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ข้างต้น **และแม้ในสำเนาหนังสือเชิญ**
ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นจะกำหนดวาระการประชุมวาระที่ ๒ ว่าพิจารณาเรื่อง
อื่น ๆ (ถ้ามี) ไว้ด้วยก็ตาม ที่ประชุมใหญ่ก็ไม่อาจอ้างวาระดังกล่าวเพื่อให้ที่
ประชุมใหญ่พิจารณาเรื่องแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมได้เนื่องจากวาระการ
ประชุมที่ว่า พิจารณาเรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี) ต้องเป็นเรื่องที่ไม่ใช่สาระสำคัญของ
การบริหารกิจการบริษัทแต่เป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย สัพเพเหระมากกว่าที่
สามารถหยิบยกขึ้นพิจารณาได้ทันทีโดยไม่ต้องอาศัยการพิจารณาไตร่ตรอง
อย่างละเอียดล่วงหน้า แต่**เรื่องการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมเป็นเรื่องสำคัญ**

ของบริษัทที่ผู้ถือหุ้นของบริษัทควรจะได้ใช้เวลาคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบก่อนวันประชุม หากที่ประชุมใหญ่ใช้วาระดังกล่าวเพื่อประชุมลงมติเรื่องการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมก็อาจจะเป็นการจู่โจมผู้ถือหุ้นมากเกินไป ซึ่งอาจทำให้เกิดการเสียหายแก่ผู้ถือหุ้นและบริษัทได้ มติของที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นเฉพาะในส่วนที่แต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมขึ้นมา นั้นเป็นมติของที่ประชุมใหญ่อันผิดระเบียบตามมาตรา ๑๑๙๕ แล้ว มติที่ประชุมใหญ่จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ฎีกาที่ ๓๔๑๓/๒๕๖๐ ข้อความในหนังสือบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้น
ของบริษัทจำกัดให้เป็นไปตาม มาตรา ๑๑๗๕ วรรคสอง ซึ่งบทบัญญัติ
ดังกล่าวกฎหมายมุ่งประสงค์ให้คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เป็นการแจ้ง
ให้ผู้ถือหุ้นของบริษัททราบล่วงหน้า นอกจากจะแจ้งว่าบริษัทจะจัดให้มีการ
ประชุมใหญ่ในวัน เวลา และสถานที่ใดแล้ว **ยังกำหนดให้แจ้งถึงสภาพ
กิจการที่จะได้ประชุมกัน และหากเป็นการเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษ
ก็ต้องระบุข้อความที่จะให้ลงมติอีกด้วย** เพื่อให้ผู้ถือหุ้นจะได้มีโอกาสเตรียมตัว
เพื่อสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะประชุมกันได้อย่างเต็มที่
สำหรับสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากันซึ่งจะต้องระบุไว้ในคำ
บอกกล่าวนั้น คือเรื่องหรือกิจการที่จะนำเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาและลง
มติ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญหรือกระทบต่อส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้น และไม่จำเป็นต้อง
เป็นเรื่องเฉพาะสภาพการดำเนินธุรกิจที่เกิดขึ้นในขณะนั้น หรือต้องเป็น

เรื่องที่ต้องลงมติพิเศษเท่านั้น เมื่อพิจารณาสำเนาหนังสือขอเชิญประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นแล้ว เห็นได้ว่า ได้ระบุถึงสภาพแห่งกิจการหรือเรื่องสำคัญที่จะให้ที่ประชุมพิจารณาและลงมติเพียง ๓ เรื่อง โดยระบุไว้เป็นวาระที่ ๑ ถึงที่ ๓ ไม่มีวาระเรื่องการพิจารณาถอดถอนกรรมการของจำเลยที่ ๑ ส่วนวาระที่ ๔ ระบุว่าพิจารณาเรื่องอื่น (ถ้ามี) นั้น ไม่เป็นการระบุถึงสภาพกิจการหรือเรื่องสำคัญที่จะให้ที่ประชุมพิจารณาลงมติ ทั้งผู้ถือหุ้นไม่มีโอกาสเตรียมตัวที่จะมาสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นได้เนื่องจากไม่ทราบว่าจะมีการพิจารณาเพื่อลงมติในเรื่องใดบ้าง หรือกล่าวได้ว่าวาระการประชุมเรื่องอื่น ๆ นั้นเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ ซึ่งในเรื่องการถอดถอนกรรมการบริษัทนั้น มาตรา ๑๑๕๑ ได้กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่เท่านั้นที่จะถอดถอนได้ แสดงว่าเรื่องการถอดถอนกรรมการบริษัทเป็นเรื่องสำคัญ และเห็นได้ว่าเป็นการกระทบต่อส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นเนื่องจากเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีอำนาจ

บริหารกิจการและดูแลผลประโยชน์แทนตน ผู้ถือหุ้นจึงชอบที่จะได้รับทราบ
โดยการแจ้งถึงเรื่องดังกล่าวล่วงหน้าเพื่อให้เตรียมตัวก่อนเข้าร่วมพิจารณา
ในที่ประชุม การที่ที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นได้พิจารณาและลงมติให้ถอด
ถอนใจท์ก็ออกจากการเป็นกรรมการของจำเลยที่ ๑ ในวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ
โดยไม่มีวาระเรื่องการถอดถอนใจท์ดังกล่าวในคำบอกกล่าวเรียกประชุม
เป็นการพิจารณาและลงมตินอกวาระหรือเรื่องที่กำหนดไว้ จึงเป็นการไม่
ชอบด้วยกฎหมาย

-กรณีประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษ ให้บอกกล่าวโดยส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ
ระยะเวลาคือ ส่งก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๑๔ วัน

-ถ้ามีหุ้นชนิดใบหุ้นออกแก่ผู้ถือ ต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งครั้งหรือในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๑๔ วัน

-เนื้อหาคำบอกกล่าว นอกจากสถานที่ วัน เวลา และสภาพแห่งกิจการ
ต้องมีข้อความที่จะนำเสนอให้ลงมติ เช่น **ระบุไว้ตรงๆ** วาระที่..แก้ไข
หนังสือบริคณห์สนธิ ข้อที่.... ชื่อของบริษัท จาก...เป็น... หรือ **ระบุโดยใช้**
เอกสารแนบ แก่หนังสือบริคณห์สนธิข้อที่...วัตถุประสงค์ของบริษัท ตาม
เอกสารแนบ

ฎีกาที่ ๓๐๗๕/๒๕๖๐ จำเลยที่ ๑ มีหนังสือเชิญประชุมใหญ่วิสามัญผู้ถือหุ้น
ระบุงการพิจารณาแก้ไขข้อบังคับเป็นระเบียบวาระการประชุมที่ ๒ ซึ่งตาม
หนังสือเชิญประชุมมีข้อบังคับของจำเลยที่ ๑ ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นหรือเรียกว่า
ข้อบังคับฉบับปัจจุบันและร่างข้อบังคับฉบับแก้ไขส่งไปพร้อมด้วย เมื่อมี
เอกสารแนบท้ายดังกล่าวยอมเป็นการแสดงความของข้อบังคับที่จะมี
การแก้ไข อันอยู่ในระเบียบวาระการประชุมของที่ประชุมซึ่งจะต้องทำเป็น
มติพิเศษ ถือได้ว่าการแจ้งข้อความที่จะนำเสนอให้ลงมติพิเศษในเรื่องการ
แก้ไขข้อบังคับไปยังผู้ถือหุ้นแล้ว

(๒) ผู้เข้าประชุม

มาตรา ๑๑๗๖ ผู้ถือหุ้นทั่วทุกคนมีสิทธิจะเข้าประชุมในที่ประชุมใหญ่ได้เสมอ ไม่ว่าจะประชุมชนิดใดคราวใด

-แม้ยังใช้เงินค่าหุ้นไม่ครบ หรือมีส่วนได้เสียพิเศษก็เข้าประชุมได้

-ถ้ามีบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ผู้ถือหุ้นและไม่ใช่นักเกี่ยวข้องโดยตรง (กรรมการ)

เข้าประชุม การประชุมไม่ชอบ แต่ถ้าผู้ถือหุ้นตาย ผู้จัดการมรดกเข้าประชุมแทนเจ้ามรดกได้

ฎีกาที่ ๑๒๕๓/๒๕๓๗ ในวันประชุมวิสามัญ จำเลยยังไม่ได้จัดแจ้งการรับ

โอนหุ้นของโจทก์ทั้งสองลงในทะเบียนผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๑๒๙ วรรคสาม

โดยจำเลยปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้นตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ

เพื่อจะเรียกประชุมวิสามัญ โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีสิทธิที่จะเข้าประชุมในฐานะ

ผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๑๑๗๖

(๓) วิธีการประชุม

-องค์ประชุม

มาตรา ๑๑๗๘ การประชุมใหญ่ต้องมีผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมกัน ไม่น้อยกว่าสองคนและมีจำนวนหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่แห่งทุนของบริษัท จึงจะสามารถลงมติในเรื่องใด ๆ ได้

-ผู้เข้าประชุมรวมกันไม่น้อยกว่า ๒ คน คนเดียวไม่ได้ และ จำนวนหุ้นไม่น้อยกว่า ๒๕%

ฎีกาที่ ๓๐๗๔/๒๕๖๐ การประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น กฎหมายมุ่งประสงค์ให้บรรดาผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับ กิจการของบริษัท โดยมีประธานดำเนินการประชุมและมีการเสนอข้อมติให้ที่ประชุมออกเสียงลงคะแนน การประชุมจึงเป็นการร่วมกันปรึกษาหารือ ซึ่งที่ประชุมจะต้องมีบุคคลอย่างน้อย ๒ คนเป็นผู้เข้าประชุม เพื่อร่วมกันพิจารณาตัดสินข้อมติ

ต่างๆ ที่เสนอต่อที่ประชุม หากใช้บุคคลเพียงคนเดียวจะทำการประชุมได้โดย
ลำพังไม่ การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้คัดค้านมี ว. ผู้รับมอบ
ฉันทะ ของ ก. เป็นผู้ถือหุ้นที่มาประชุมเพียงคนเดียว แม้ ก. ถือหุ้น
๒๐๐,๐๐๐ หุ้นคิดเป็น ๔๐% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดก็ตาม แต่ผู้ถือหุ้นเพียง
คนเดียวย่อมไม่อาจดำเนินการประชุมและมีมติใดๆ ตามกฎหมายได้ การ
ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น และการลงมติเปลี่ยนแปลงกรรมการและอำนาจ
กรรมการจึงเป็นไปโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติอันเป็นข้อปฏิบัติของการประชุม
ใหญ่และไม่ชอบด้วยกฎหมาย

-ประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๑๘๐ ในการประชุมผู้ถือหุ้นทั่วไปเป็นประชุมใหญ่ทุก ๆ ครั้งให้ผู้เป็นประธานในสภากรรมการนั่งเป็นประธาน

ถ้าประธานกรรมการเช่นว่านี้ไม่มีตัวก็ดี หรือไม่มาเข้าประชุมจนล่วงเวลานัดไปแล้วสิบห้านาทีก็ดี ให้ผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งอยู่ในที่นั้นเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งในจำนวนซึ่งมาประชุมขึ้นนั่งเป็นประธาน

มาตรา ๑๑๘๑ ผู้นั่งเป็นประธานจะเลื่อนการประชุมใหญ่ใด ๆ ไปเวลาอื่นโดยความยินยอมของที่ประชุมก็ได้ แต่ในที่ประชุมซึ่งได้เลื่อนมานั้น ท่านมิให้ปรึกษากิจการอันใดนอกไปจากที่ค้างมาแต่วันประชุมก่อน

มาตรา ๑๑๙๓ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน จะเป็นการชুমือก็ดี หรือในการลงคะแนนลับก็ดี ให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมมีคะแนนอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

-ถ้ามีประธานกรรมการ ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ ถ้าไม่มีให้เลือกผู้ถือหุ้นขึ้นเป็นประธาน (ไม่รวมถึงผู้รับมอบฉันทะหรือกรรมการที่ไม่ใช่ผู้ถือหุ้น)

-ประธานในที่ประชุมมีคะแนนเสียงอีกคะแนน เพื่อชี้ขาดกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน และมีสิทธิเลื่อนการประชุม

ฎีกาที่ ๑๑๑/๒๕๒๑ โจทก์เป็นประธานกรรมการของบริษัท จึงเป็นประธานการประชุมใหญ่เมื่อไม่มีข้อบังคับของบริษัทกำหนดเป็นอย่างอื่น เมื่อประธานบอกเลิกประชุม การประชุมก็สิ้นสุดลงกรรมการอื่นประชุมต่อไปโดยไม่นัดประชุมใหม่โดยบอกกล่าวก่อนตามข้อบังคับ เป็นการไม่ชอบด้วยข้อบังคับและ มาตรา ๑๑๗๔ ๑๑๗๕

ฎีกาที่ ๕๒๔๕/๒๕๖๑ บริษัทไม่เคยแต่งตั้งกรรมการคนใดให้เป็นประธานกรรมการของบริษัท ดังนั้น ในวันที่มีการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท จึงเป็นกรณีที่ผู้ถือหุ้นซึ่งอยู่ในที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะต้องมีการเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งในจำนวนซึ่งมาประชุมขึ้นนั่งเป็นประธานที่ประชุมตามมาตรา ๑๑๘๐ วรรคสอง การประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัท ฮ.ดำเนินไปโดยไม่มีการเลือกผู้ถือหุ้นคนหนึ่งในจำนวนซึ่งมาประชุมขึ้นนั่งเป็นประธานที่ประชุมตามมาตรา ๑๑๘๐ วรรคสอง เมื่อการประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นดังกล่าวได้ประชุมกันโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมใหญ่มติที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นดังกล่าวจึงเป็นมติของที่ประชุมใหญ่อันผิดระเบียบ

-ผู้มีสิทธิลงคะแนน หลักคือ ผู้ถือหุ้นทุกคน เว้นแต่บางกรณี

-มาตรา ๑๑๘๓ ถ้ามีข้อบังคับของบริษัทวางเป็นกำหนดไว้ว่า ต่อเมื่อผู้ถือหุ้นแต่จำนวนเท่าใดขึ้นไปจึงให้ออกเสียงเป็นคะแนนได้ไซ้ ท่านว่าผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งไม่มีหุ้นถึงจำนวนเท่านั้น ย่อมมีสิทธิที่จะเข้าร่วมกันให้ได้จำนวนหุ้นดังกล่าว แล้วตั้งคนหนึ่งเ็นพวกของตนให้เป็นผู้รับฉันทะออกเสียงแทนในการประชุมใหญ่ใด ๆ ได้

-มาตรา ๑๑๘๔ ผู้ถือหุ้นใดยังมีได้ชำระเงินค่าหุ้นซึ่งบริษัทได้เรียกเอาแต่ตนให้เสร็จสิ้น ท่านว่าผู้ถือหุ้นคนนั้นไม่มีสิทธิออกเสียงเป็นคะแนน

-มาตรา ๑๑๘๕ ผู้ถือหุ้นคนใดมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในข้ออันใดซึ่งที่ประชุมจะลงมติ ท่านห้ามมิให้ผู้ถือหุ้นคนนั้นออกเสียงลงคะแนนด้วยในข้อนั้น

-ส่วนได้เสียต้องเป็นพิเศษไม่ใช่ตามธรรมดา คือ ผู้ถือหุ้นมีส่วนได้เสียโดยตรง เช่น ชื่อที่ดิน กุ๊ยมเงิน แต่ไม่รวมถึงการตั้งกรรมการ

ฎีกาที่ ๖๔๕๔/๒๕๖๑ การแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการบริษัทเป็นเรื่องปกติของการบริหารจัดการบริษัท ซึ่งต้องอยู่ภายใต้การควบคุมหรือครอบงำของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ดังนั้นผู้ถือหุ้นย่อมมีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการบริษัทได้ โดยถือตามคะแนนเสียงส่วนใหญ่ของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของผู้ถือหุ้นในการควบคุมดูแลการจัดการงานของบริษัท การที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๑ ใช้สิทธิออกเสียงปลดใจทักทั้งสองออกจากกรรมการและปลดใจทักที่ ๑ ออกจากประธานกรรมการ และแต่งตั้งจำเลยที่ ๒ เป็นประธานกรรมการของจำเลยที่ ๑ แทน จึงเป็นปกติธรรมดาของวิธีการจัดการบริษัทจำกัด

-การลงคะแนนเสียง มี ๒ วิธี

มาตรา ๑๑๘๒ ในการลงคะแนนโดยวิธีชুমือนั้น ท่านให้นับว่าผู้ถือหุ้้นทุกคนที่มาประชุมเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นมาประชุมแทนมีเสียงหนึ่งเป็นคะแนน แต่ในการลงคะแนนลับ ท่านให้นับว่าผู้ถือหุ้้นทุกคนมีคะแนนเสียงเสียงหนึ่งต่อหุ้้นหนึ่งที่ตนถือ

มาตรา ๑๑๙๐ ในการประชุมใหญ่ใด ๆ ข้อมติอันเสนอให้ลงคะแนนท่านให้ตัดสินด้วยวิธีชুমือ เว้นแต่เมื่อก่อนหรือในเวลาทีแสดงผลแห่งการชুমือนั้น จะได้มีผู้ถือหุ้้นสองคนเป็นอย่างน้อยติจใจร้องขอให้ลงคะแนนลับ

มาตรา ๑๑๙๒ ถ้ามีผู้ติจใจร้องขอโดยชอบให้ลงคะแนนลับ การลงคะแนนเช่นนั้นจะทำด้วยวิธีใดสุดแล้วแต่ผู้เป็นประธานจะสั่ง

มาตรา ๑๑๙๓ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน จะเป็นในการชুমือกี้ดี หรือในการลงคะแนนลับกี้ดี ให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมมีคะแนนอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

-หลักคือออกเสียงโดยวิธีชুমื่อ เว้นแต่ผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองคนขอให้ลงคะแนนลับ อาจร้องขอก่อนวันประชุม แต่ไม่มาในวันประชุมก็ได้ ลงคะแนนลับคือนับจำนวนหุ้น ส่วนลงคะแนนโดยวิธีชুমื่อ ผู้ถือหุ้น ๑ คน ได้ ๑ เสียง

-วิธีในการลงคะแนนลับตามแต่ประธานสั่ง เช่น เขียนใส่กระดาษปิดซอง

-ถ้าประธานในที่ประชุมเป็นผู้ถือหุ้นด้วย ก็มีสิทธิออกเสียงในฐานะผู้ถือหุ้น และมีสิทธิออกเสียงชี้ขาดกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน

ฎีกาที่ ๘๐๓๒/๒๕๕๙ ผู้คัดค้านที่ ๒ เป็นประธานในที่ประชุม แต่อีกสถานะหนึ่งที่เป็นผู้ถือหุ้นก็ยังมีสิทธิออกเสียงลงมติได้ และถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมก็มีคะแนนอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ตามมาตรา ๑๑๙๓ เท่ากับว่าประธานในที่ประชุมจะมีคะแนนเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งหากกรณีมีการลงมติแล้วมีคะแนนเสียงเท่ากัน

๔.๒.๓ มติธรรมดาและมติพิเศษ

(๑) มติธรรมดา ถ้อยตาม เสียงข้างมาก ของผู้ถือหุ้นที่มาประชุม เฉพาะที่ได้ ออกเสียง (ไม่รวมงดออกเสียง/ไม่เข้าประชุม)

(๒) มติพิเศษ ถ้อยตาม คะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่าสามในสี่ ของจำนวน เสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุม และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียง (กรณีงดออกเสียงก็ถือว่าคัดค้านมติพิเศษ)

มาตรา ๑๑๙๔ การใดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำโดยมติพิเศษ ที่ประชุม ใหญ่ต้องลงมติในเรื่องนั้นโดยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของ จำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน